

AD
**VALEDICTIONEM
DISCIPULI NOSTRI,
INFRA NOMINATI,**

IN
AUDITORIO MAJORI,
CRAS HORA STATA,
HABENDAM,

VENERANDOS DNN. INSPECTORES, PATRONOS, FAUTORESQUE
ET AMICOS STUDIOSÆ JUVENTUTIS,

ET AMICOS STUDIOSÆ JUVENTUTIS,

PRÆSENTIBUS LITERIS
OFFICIOSE AMANTERQUE
INVITAT

M. GEORGIIUS ANDREAS Vinhold, R.

CYGNEAE,
SIS IOH. DAV. FRIDERICL

Typis JOH. DAY, FRIDERIC.

N veterum picturis noctuam avem Minervæ appictam reperio. (a) Et nostra quoque tempora eandem amant conjunctionem: siquidem tum alias, tum e Typographorum officinis noctua prodit, Patronæ suæ addita: uti e. g. Elzeviriana Amstelodami florens pro insigni oleam præfert, ad eandemque Palladem cum Aegide & noctua, & hac admortione: Ne extra oleas. Zezneriana Argentoratensis noctuam Minervæ adjunctam sifit, non dissimilata rerum fragilium effigie: ubi quidem Dea pone quadratum figit pedem, qvod stabilitatem adumbrationem esse volunt: nam figuræ quadratae inscripta verba habentur: Scientia immobilem. Frobeniana Basileensem ululam repræsentat in apice caducei sedentem. Qvanquam Venetus Typographus is, qui in Mineræ ædibus habitavit, eam avem, nescio quo consilio, omisit, sola contentus Deæ præsidis recordatione atque imagine. Nuper admodum ingeniosa Lipsia nostra, cum sex filiis justitiæ honores supremos conferret, inter Auguſtalia Carolina in laudem Caroli VI. Gloriosissimi Imperatoris nostri (cui Deus vim cœlestem roburque invictum perpetuo inspireret!) Pietati, Prudentiæ, Constantiæ, Justitiæ, Paci, etiam Fortitudinem habitu Minervæ indutam associavit, tenentis in capite galeam cum ulula. (b) Hujus inventi rationem si quis rectius secum perpendat, non tremere cum Marone indignetur: Mopso Niſa (Minerva avi ffordidæ) datur; (c) vel cum Horatio in absurdum delabatur, exclamans: Delphinum sylvis apponit, fluctibus aprum. (d) Quid enim, inquit, simile inter tam dissimiles? Deforme profecto & exosum animal noctua audit merito. Lucem fugit: lampades, unde in satietatem suam oleum hausit, sterecoribus suis defecdat: Rapiñs gaudet, epotis columbarum ovis: Muribus venatu captis delectatur: Infidias etiam cæteris volucribus tendens exultat, si qua iis retia ponit. (e) Qvando enim interdiu se conspicendiā præbet, aves affunt, mirabilem formam, aut potius monstrum informe, visuræ: ipsa vero saltatrix & gesticulatrix varios atque ridiculos edens motus, corpore ac cervice in orbem contorta, aucipi & avibus occasionem dat: illi ad ponendum viscum, ad disponendos laqueos, ad illices gulæ cibos appendendos; his vero ad securitatem, ad capendas illecebras, ad gustandas lenocinia cupiditatum, denique ad perniciem suam. (f) Et tamen fordet ipsius in deceptione sui simplicitas: cum enim aucupem ad fraudem acutum sibi oculos inungere videt, viseo pharmaco, similiter & sibi insana imitatrix ita facit, sequente sua culpa it perditum. Præcipue odium in veteratum fovet adversus coryum, vespas, crabrones, sangivisugas & pediculos suos: & sic ibi cum cæteris avibus in certamen venit, nullus ope, præter accipitris, tegitur. Jam ipsa habitatio ejus ffordidissima est: incolit enim nemora horrida, cavernas obscuras, domos desolatas, convallles saxosas, loca petroſa, arbores excavatas, falices præsertim veruſtate collabentes. Et ut manifestius ejus perversitas pateat, non a capite pullus ululinus excluditur, ut alii fit volatilibus, sed a cauda, ordine plane inverso: quippe capira ovorum pondere depressa subidunt in imum nidi, posterioremq; corporis partem matri fovendam applicant. (g) Postremo, si Poëtis credendum esset, mala origine suum genus noctua coinqvinavit. Nam Nyctimene, Nyctei filia, in Lesbo Insula, quia patrum cubile temeraverit, confusa criminis sui, immutata dicitur in avem sui nominis noctuam, conspectumque fugere, & lucem, tenebris celatura pudoris læsi maculam. (h) Unde noctua cum malo debitor confertur, auram virante publicam, ne creditoribus præda fiat; Aut cum iis hominibus, qui nimis magnum studium, multaque operam, in res obscuras atque difficiles conferunt, easdemque non necessarias: quæ cura a Philosopho Romano in vitiis ponitur. (i) Cum ergo Patres sancti crucem gentem exosam designabant, ululæ figuram expressere, ex eoque mos inolevit alicubi, ut hodie quoque, five piæta, five sculpta, ulula cruci infideat, quod Belgæ, ob Krukken gestelt, vocant. Etenim occurrentis noctua agenti seria vulgo avis inauspicata habebatur, feralia omnia secum, vel ipsa voce ejulantem, & ipsam mortem ferens: quemadmodum haſta Pyrrhi, cum noctu Argos ingredetur, noctua insidens, diuque contumaciter illic morata, Regi miseram & ingloriam mortem prænunciavit. Itu enim muliebri in urbe percussus ferocem spiritum reddidit. Neque noctuam suam, sed ardeam flumen egressam, Minerva Homerica Diomedi, ad castra Trojanorum exploranda proficisci mittit. (k) Certe bubes & ululæ cum aliis avibus funestis, quæ nocturno tempore frequentius canunt, inter prodigiosas ac luſtuosas, & pestis futuræ nuncias, passim numerantur.

(l) Ac vitiorum quidem certissimam significationem habet, dum tres inter infaustos bonis moribus sodales, Bacchum, Venerem & Vespertilionem quartâ collocatur, tanquam noctis quedam effigies, noctis inqvam, quæ facinorum

cinorum machinatrix, scelerum occultatrix, libidinumque instigatrix est. (l) Ut gran-
tulandum putem Creta Insulae, quod tam strigofum terrae pondus in ea non nasca-
tur, nec eo delata vita sua superfit, imo, quae Insula felicitas est, si modo oculis eam
terram Cretam, seu, ut nunc appellamus, Candiam, quasi candidam, delibaverit,
confestim intermoriatur. (m) E contrario asperam sortem esse putem Ulubris (ab
ulubando) Italie civitati, quod istis animalculis infestis scateat, utut ipsas nativitas
& educatio Augusti Cæsaris nobilitavit. Neque Demosthenem in Athenas inven-
tem culpem, qui eo tempore, cum e carcere elapsus, populum fugiebat, respectans
subinde arcem Palladis, etiam manibus sublatiss: O Pallas, inquit, urbium domina,
cur tribus infastissimis bestiis delectaris, noctua, dracone, (nam hujus figura scuro
Palladis insculpta erat) & populo, cœcitatorem, livorem animorum, & inconstantiam
forte intelligens. (n) Quis ergo animal tam infastum, tam sinistri ominis, tam fe-
dum ac turpe semper virginis Dearum cum Diana & Vesta, (o) coli denique, tibiae, mu-
sicæ, oleæ inventrici tribueret? Non eo inficias, mihi talia reputanti, longe diversa a
vulgari opinione in mentem venisse. Modo enim cogitabam haec mecum: Forsitan
Majores Minervæ non togatae, sed sagatae, adeoque armatae Palladi, non vero Minervæ
Musarum alumnae dederunt ultimam. Nam in bello, fuso tot hominum sanguine, se-
viente victoria, passim ululatus, i.e. ejulatus mulierum, clamores virorum, & miserabilis
undiq; gemitus & luctus cujuscunque sexus, cujuscunque ætatis, audiuntur. Con-
gruit ergo ulula Deæ cædis & vocibus cædendorum. Modo illam inventionem non
consilio, sed casui attribuebam, ratus, Minervam Athenarum urbem sorte quadam ac-
ceperam, pariterque cum ea avem ibi frequentem, retinuisse: vel potius ob amorem loci
noctuam repudiare non potuisse. Modo haec verfabam animo, Deam cæco impetu &
temeraria quadam charitate abreptam, adamasse bestiam luci inimicam: ut saepius
amarci solent ea, quæ odio potius digna videbantur: siquidem non rarum est, ranam
pro Diana, cervam pro Minerva in delitiose esse. Etiam istud incidebat, num fortassis
joci causa id factum fiet, & ingenii quodam lustu: quo argure ostenderetur, vel sub palli-
olo sordido sepe magnam latere sapientiam: vel eam eruditis nonnullis sorte obtin-
gere, ut strigibus, ululis, & nescio quibus portentis æqviparentur: Vel sapientiae de-
ditos quosdam, intra musea sua latirantes, lucem sepe & congressus civiles subterfugi-
gere. Vicit tamen apud me tandem communis tentitia, quæ firmiter antiqui-
tus traditum tener, consulto noctuam Minervæ associari. Vanus autem sim, si avem
toties nominaram novem sonare vocibus asseram, quasi novem Musarum concen-
trum una ederet. (p) Aut totius orbis lingvas (ex Ebræo Helio) aut quandam cum ho-
mione cognitionem, explanetu fletuque, eidem vendicem. Nec oculos glaucos Deæ
& avis (unde ultraque Glaukopis) cirabo: cuim ex oculorum colore ad probandam
ingenii præstantiam asseri nulla certa ratio possit: nisi quod cæsiis oculis præditos
quidam conjicant, plus ingenio, atque acumine valere, quam cæteros. Sunt enim
umbraula quædam virtutum in aye hac, noctis amante, quarum fane ne ipsani quidem
Jovis gnatarum pudere debeat, Taciturnitatis, Sobrietatis, Vigilantiae, Sagacitatis,
Sapientiae. Taciturnitatem pictura verus comprobat, qua expressas Alexandri
M. Hephaestionis & ulule imagines videmus: alterum latus Alexander, alterum He-
phaestio, princeps minister illius, occupat. Sed Rex ori hujus in fidem silentii sigillum
suum imprimit, quasi teste ulula, quæ locum medium ambos inter orrita est. Literæ
adscriptæ S. T. nota vetustæ silentii, S. jubet, ut fileas; T. jubet, ut Taceas. Hoc il-
lud est, quod aliquando pittaci duo, cum ulula una divenditi dicuntur eodem preto:
nam ulula tantum scire fideliq; silentio tegere credebarat, quantum illi garruli loque-
rentur. (q) Sobrietatem illæsa novem dierum abstinentia satis liquide, ut arbitror,
confirmat. (r) Qam temperantiam avis ipsi etiam Athenienses imitati sunt, quibus
dicere quidem in promptu erat, paucâ vero edere, secundum Eubulum Comicum.
Esuriem enim Cecropidum liberi, auram captantes, speque vescentes, facile perpe-
tiebantur. Haecque continentia & proverbio locum fecit, & adhuc tantam vim habet,
si Philostrato credendum, ut naturam immutet humanam. Hopes quispiam videlicet
poculum argenteum, forma ululina conflatum, artulit secum in convivium.
Miratæ cæteri novitatem formæ, cauillaque inventi requisita, compere, vino nihil salu-
brius esse, si computationi præsit ulula, seu efficta ejus forma memoriam sobrietatis &
temperantiae bibentibus quasi instilleret. Ovis autem ululinis, ubi mediocriter illa co-
xeris, infantique comedenda dederis, antequam is vinum degustaverit, adeo implan-
tari odium viri, ut sobrie post id tempus in omni vita cursu vivat is, qui comedederat.
Vigilantiam noctuæ aperti inter dormiendum oculi arguant, in quo cum leonibus,
leporibus-

leporibusque ei coⁿvenit, & hominibus noctambulis, qui de lecto surgentes se vestiunt, fores pandunt, arma corripiunt, & si in navi sint, malos scandunt, per foros cursoriant, sentinam exhaustiunt, & opera alia faciunt. Nam cum reliquae aves tantum inferiorem palpebram moveant, oculosque non, nisi per eam, claudant, haec contra superiore, a summo oculi ad inum adducens, connivet, neque oculos bene clausos possidet. Huc Boisardus respicit, Minervæ depicta clypeum, cristas & noctuam adjicent, ut præmia designaret Musarum; idque ex lemmate conhicere licet: Studio & vigilantia. (f) Huc inventores Altorffiniaciem ingenii direxerunt, quando ululam coronæ insidentem & in ea frenum exhibentes, interpretationem hanc addidere: Vigiliis & moderatione; significatur eo invento, etiam manu nocturna, non sola diurna, verandas esse chartas Socraticas, exemplo prisorum, qui ad accensas candelas multa elubrabant, sic ut bene elaborata ad lucernam Cleanthis & Aristophanis facta; Demosthenis Enthymemata lucernam olere dicerentur. (t) Porro de sagacitate ululantis avis nemo dubitat, qui eas, quibus utitur, vias & vestigia cautius contemplabitur. Nam Alpium juga studiose formidat, ob cibi inopiam, nivium copiam, frigusque, quo ea loca horreficiunt, immensem, corpore quippe exigua, & propterea frigido aeri obnoxia. Hinc Typographum Chovetianum apud Genevenses, ululam sibi elegit, in artis sue præconium, epigrammate scripto: In nocte consilium. Vedit nempe Author verutam fabellam in laudem ejusdem volatilis, in qua noctua rhombum tenens, & filia dicens net, more femininarum. Adstat aliquis altera candelam comprehendens manu, altera murem ostentans, simulque eadem opera, capite inclinato, rhythmis Westphalicis eam salutat. Urna jacenti eadem Palladis socia insiluit, quale vas Atheniensis in calculis suffragiorum colligendis usurpabant, itidem solertia ingeniorum Noricorum, quorum mentem adscriptio docet: Prudentia confans. (u) Cottuncibus, trans mare volantibus, ducem fe praebet, ea utens calliditate; lapillos ungibus apprehendit in turbinis ventorum, aut ubi Auster aduerso flatu agmen inhiberecepit: vel certe guttur, ne tempestati succumbat, arenis replet. Qvodque potissimum hic spectandum est; futuram tempestatem præsigit: ut nuper admodum circa extremam Februario partem levigentis Martii nive & glaciem ante ululando denunciabat. Et feneris agotantum advolans, mortis imminentium augurium velut quoddam ferre creditur. Qvin ulula in oratione funebri lapientiam (id enim ultimum erat in noctua collaudandum), qvamq; magis Poëtarum quam Philosopherum more:) interprete Gvili, Canterio, lingua Attica sic prolocuta fertur: Neminem a qvoq; gravius, qvam a se ipso laedi: Praestra injuriam ferre, qvam inferre: Inimicitias mortales, amicitias immortales esse debere: Rerum qvidem caducarum usum, perpetuorum vero micipionis esse comparandum; Nemini qvicq; qvam magis nocere, qvane amorem lui: Vere miserum esse, qui suam ignoret miseriam: Ut vitam brevem; ita vera gloria censum esse perpetuum: Virtutem solam ad beatæ vivendum sufficere: Mortis contentionem sepe immortalitatem efficere: Sapientem solam dici posse liberum &c. Haec & similia, si cum ingenuo & natura Minerva contuleris, causa non erit amplius obscura, cur Minerva dicata qvondam fuerit noctua. (w) Qvo nomine mirandum non est, qvod Atheniensis, si qvando ex animi sententia rem confectam pronunciaverint, γλαύκη ἐπίτασο, dixerint, i. e. Noctua volavit: qvod in honorem Palladis, ejusq; volucris, sua sacra noctu pergerint, (x) qvod contubernio ultularum ita delegati fuerint, ut etiam numismatis aureis & argenteis hinc speciem Minerve, illinc noctua habentur in sculptam: unde illud vetus: γλαύκης Αθηναῖς, noctuas Athenas: & servus qvidam Domini furtum indicaturus, multas sub tegulis cubantes noctuas, i. e. nummos detexerit: (y) Qvod omnes cives aliquando permoti, continuo afflenserunt Pericli, cum e superiori navis tabulato concionanti ulula ad extram advolassem, maloque insedisset. (z) Qvibus omnibus positis intelligitur, qvantum sit tribuendum viris literatis, sapientiæ cultoribus, quantumque honoris Musarum sedibus sit habendum, sicut Romani olim fecere, qui ex Athenis Atticis humanitatem, doctrinam, religionem, fruges, jura & leges ortas, atque in omnes terras distributas esse existimabant. (aa) Secus Turca barbari seculo XV. Chr. judicarunt, qvorum furore infano accidit, ut, si Minerva antiqua nullam ultulam fibi conferatam habuisset, uinc citerioribus seculis acceperisse dominante barbarie videri potuerit: qvandoq; gens illa Christianis in sensissima docto incolas Græcia, & in Gracia ipsius Græcia seu Athenarum filios, tanquam ultulas inauspicatissimas exterrimat extra horas patrias, & in extereras usque horas expulit. Qvæ crudelitas migrationem literarum Græcarum in Italiam, inde in Galliam, inde in Germaniam, aliasq; regiones efficit. (bb) Eam migrationem, in Academiam abituraur,

JOHANNES FRIEDERICUS Steindorff, Cygneus, discipulus hacenus noster bene moderatus, recensebit, cui more apud nos recepto respondebit

DANIEL DOSTIUS, Hermsdorffio-Schoenburgiacus. Nos fortunam ac studia discedentis divisione clementiae votis bonis porro commendamus! P. P. Cygneus d. 10. April. A.D. 1712.

(a) Alfricus, de Imaginibus Deorum, 8. (b) Panegyricus Doctorum 3. Mart. 1712. (c) Eclog. 8. (d) de arte poët. (e) Hortus sanitatis de avibus, c. 16. (f) Plin. H. N. c. 6. lib. ult. (g) Ovid. Met. I. 2. f. 9. (h) Ciceron. Offici. I. c. 6. (i) Alian. de Animal. I. 10. c. 37. (k) Clementis Clem. de Natura peccati, p. 87. (l) Embol. Altorffini. p. 389. (m) Plin. I. 10. c. 29. (n) Pier. Hierogl. I. 10. c. 13. (o) Homer. Hymn. in Venerem. (p) Plin. I. c. 1. 10. c. 17. (q) Joëlis laus ultula. (r) Plin. I. c. (f) Embol. Altorff. p. 36. (u) p. 465. (w) Conf. Luciani Dial. Vulcani & Jovis. (x) Cic. de leg. 2. (y) Joel. I. c. (z) Plut. in Pericle. (aa) Cicero pro Flacco. (bb) Magnis, Dn. D. Bonneti Lipsiensis, disputat, de migratione lit. Græc.

AD
VALEDICTIONEM
DISCIPULI NOSTRI,
INFRA NOMINATI,
IN
AUDITORIO MAIORI,
CRAS HORA STATA,
HABENDAM.
VENERANDOS DNN. INSPECTO-
RES, PATRONOS, FAUTORESQUE
ET AMICOS STUDIOSÆ JUVENTUTIS,
PRÆSENTIBUS LITERIS
OFFICIOSE AMANTERQUE
INVITAT.
M. GEORGII ANDREAS Binhold, R.

CYGNEAE,
Typis JOH. DAY. FRIDERIC.

